

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра Педагогіки початкової освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____

“ ____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань _____ 01 «Освіта/Педагогіка»
(шифр і назва напряму підготовки)

Спеціальність _____ 013 «Початкова освіта»
(шифр і назва спеціальності)

Факультет _____ Педагогічний
(назва факультету)

Робоча програма «**Актуальні проблеми початкової освіти**»
для магістрів за напрямом підготовки 013 «Початкова освіта», спеціальністю
«Початкова освіта».

Розробники: **Кіліченко О.І.**, кандидат педагогічних наук, доцент

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри педагогіки початкової освіти
(протокол № 1 від 28 серпня 2019 р.)

Завідувач кафедри _____

підпис

Оліяр М.П.

прізвище, ініціали

Затверджено науково-методичною радою педагогічного факультету
(протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.)

Голова науково-методичної ради
педагогічного факультету

Кондур О.С.
прізвище, ініціали

Директор / Декан _____

підпис

Кондур О.С.
прізвище, ініціали

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>01 освіта-Педагогіка</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Змістових модулів – 2	Спеціальність <u>013 Початкова освіта</u>	Рік підготовки:	
		5-й	5-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		10-й	10-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 год. самостійної роботи студента – 60 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		12 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
		Вид контролю: залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання -33,3 % і 66,7 %

для заочної форми навчання – 8,8 % і 91,2 %

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми початкової освіти» є: розкриття особливостей організації навчально-виховного процесу в сучасній початковій школі, вивчення нових підходів до організації педагогічного процесу в початковій школі.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Актуальні проблеми початкової освіти»

- є сприяння засвоєнню студентами найважливіших педагогічних понять: Нова українська школа, педагогічний процес, розвиваюче навчальне середовище, проектування навчально-виховного процесу;
- ознайомлення з найбільш значущими та перспективними сучасними педагогічними ідеями й теоріями;
- визначення основних структурних компонентів професіограми вчителя;
- розуміння вікових особливостей розвитку сучасних школярів, врахування їх фізіологічних, психічних та поведінкових особливостей, чинників, які сприяють їх формуванню і становленню;
- цілеспрямоване, науково організоване формування власного досвіду творчої педагогічної діяльності.
- аналізування, проектування та моделювання новітніх технологій організації навчального і виховних процесів у початковій школі, використання елементів у своїй педагогічній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Змістовий модуль 1:

- знати: особливості організації цілісного педагогічного процесу в початковій школі, документи, які визначають шляхи розвитку Нової української школи;
- уміти: творчо використовувати у своїй професійній діяльності положення, які визначені у Законі України «Про освіту», Законі України про «Вищу освіту», сучасній програмі Нової української школи.

Змістовий модуль 2:

знати: сучасні вимоги до професіограми вчителя початкової школи; особливості професійно мобільного фахівця та шляхи використання професійних навчальних ситуацій з метою професійного саморозвитку.

- уміти: моделювати, проектувати саморозвиток, щоб бути мобільним компетентним вчителем.

Змістовий модуль 3:

знати: педагогічні умови організації педагогічного процесу в початковій школі. Основними з яких є: оптимізація, інтенсифікація та активізація навчального процесу в початковій школі; організація розвиваючого навчального середовища; використання проектних технологій.

- уміти: організувати розвиваюче навчальне середовище в організації педагогічного процесу з учнями молодшого шкільного віку; використовувати проектну технології в майбутній професійній діяльності.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Нова українська школа.

Організація педагогічного процесу в початковій школі.

1.1. Педагогічний процес – як цілісна система.

Суть педагогічного процесу. Взаємодія, як спосіб організації педагогічного процесу. Педагогічна ситуація – основна одиниця педагогічного процесу. Компоненти педагогічного процесу. Етапи педагогічного процесу. Цілісність педагогічного процесу. Кооперативна форма навчальної діяльності. Інтерактивна модель навчання. Активна форма навчання.

1.2. Основні акценти державної політики щодо розвитку освіти України

Закон України «Про освіту»; Закон України «Про вищу освіту»; Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи; Концепція Нової Української школи (оновлено); Проект державного стандарту початкової загальної освіти (2017); Інструктивно-методичні матеріали щодо контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів; Опис ключових змін до орієнтовних вимог до оцінювання та методичних рекомендацій; Ключові тези орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів та методичних рекомендацій до оновлених програм початкової школи (1-4 клас); Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи. Додаток до наказу МОН України від 19.08.2016 №1009; Лист МОН України від 17.08.2016 № 1/9-437 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у загальноосвітніх навчальних закладах»; Опис ключових змін в оновлених програмах початкової школи. Внесені вчителями, батьками та науковцями під час відкритого обговорення на платформі EdEra, затверджені рішенням Колегії МОН від 4 серпня 2016 р., оприлюднені на сайті МОН 11 серпня 2016 р.

Змістовий модуль 2. Сучасні вимоги до вчителя початкової школи

2.1. Професіограма вчителя початкової школи. Компетентність учителя початкової школи

Дослідження проблеми «професіограма вчителя початкової школи» у педагогічній науці. Професіографія, як наука про професіограму. Структура професіограми вчителя початкової школи. Компетентність учителя в сучасних педагогічних дослідженнях. Структура професійної компетентності вчителя. Критерії професійної компетентності вчителя початкових класів

2.2. Професійна мобільність учителя початкової школи, як педагогічна категорія

Поняття «професійна педагогічна мобільність». Аспекти та чинники професійної мобільності. Типи мобільності. Види професійної мобільності

2.3. Навчально-професійні ситуації

Навчально-професійна ситуація, як спосіб самовдосконалення. Види і структура навчально-професійних ситуацій. Шляхи розв'язування навчально-професійних ситуацій. Кейси.

Змістовий модуль 3. Педагогічні умови організації педагогічного процесу в початковій школі

3.1. Оптимізація, інтенсифікація та активізація навчального процесу в початковій школі.

Педагогічні технології на основі активізації та інтенсифікації діяльності учнів (активні методи навчання). Ігрові технології. Проблемне навчання. Технологія сучасного проектного навчання. Технологія інтенсифікації навчання на основі схемних і знакових моделей навчального матеріалу. (За В.Ф.Шаталовим).

Педагогічні технології на основі дидактичного і методичного удосконалення навчального процесу. Колективний спосіб навчання (Рівін О.І., Дяченко В.К.). Технологія раннього та інтенсивного навчання грамоти (Н.А.Зайцев). Технологія удосконалення загально-навчальних умінь в початковій школі (В.Н. Зайцев). Технологія саморозвитку навчання (Г.С.Селевко). Технологія модульного навчання (П.І.Третяков, І.Б. Сенновський, М.А. Чошанов, А.Фурман). Технологія рівневої диференціації (І.П.Гузик).

Педагогічні технології на основі дидактичного і методичного удосконалення виховного процесу.

Технологія колективного творчого виховання (І.П.Іванов). Технологія гуманного колективного виховання В.О. Сухомлинського. Технологія організації самовиховання (За А.І.Кочетовим).

3.2. Організація розвиваючого навчального середовища.

Педагогічна характеристика соціального середовища. Освітнє середовище як педагогічна проблема. Виховні функції соціального середовища. Види навчального середовища: природне, штучне, предметне, інформаційно-динамічне (ігрове, тренувальне, формуюче), адаптивно інформаційно-динамічне. Форми. Чинники розвитку навчального середовища в початковій школі.

3.3. Проектна технологія

Зміст педагогічного проектування. Етапи і форми педагогічного проектування. Складові педагогічного проектування. Принципи педагогічного проектування.

Класифікація проектної технології.

Проектування педагогічної діяльності вчителя. Види: попереднє і безпосереднє проектування.

Проектне навчання (Метод проектів). Типи проектів. Етапи організації та реалізації проекту в початковій школі. Критерії оцінювання.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Нова українська школа. Організація педагогічного процесу в початковій школі													
Тема 1. Педагогічний процес – як цілісна система.	14	2	2			6	9	2				7	
Тема 2. Основні акценти державної політики щодо розвитку освіти України	16		4			14	22		2			20	
Разом за змістовим модулем 1		2	6			20	31	2	2			27	
Змістовий модуль 2. Сучасні вимоги до вчителя початкової школи													
Тема 3. Професіограма вчителя початкової школи. Компетентність учителя початкової школи		2	2			7	10	2				8	
Тема 4. Професійна мобільність учителя початкової школи, як педагогічна категорія		2	2			6	8					8	

Тема 5. Навчально-професійні ситуації	14		2			7	8					8
Разом за змістовим модулем 2	44	4	6			20	26	2				24
Змістовий модуль 3 Педагогічні умови організації педагогічного процесу в початковій школі												
Тема 6. Оптимізація, інтенсифікація та активізація навчального процесу в початковій школі.	16	2	2			7	10					10
Тема 7 Організація розвиваючого навчального середовища	14	2	2			6	10					10
Тема 8. Етапи і форми педагогічного проектування.	16	2	2			7	13		2			11
Разом за змістовим модулем 3	46	6	6			20	33		2			31
Усього годин	90	12	18			60	90	4	4			82

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
(денна форма навчання)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
		м
Практичний змістовий модуль 1 Організація педагогічного процесу в початковій школі		
1.	Педагогічний процес - як цілісна система.	2
2.	Особливості реформування сучасної початкової освіти	4
3.	Професіограма вчителя початкової школи. Компетентність учителя початкової школи	2
4.	Професійна мобільність учителя початкової школи, як педагогічна категорія	2
5.	Самовдосконалення вчителів способом розв'язування навчально-професійних ситуацій	2
6.	Оптимізація, інтенсифікація та активізація навчального процесу в початковій школі	2
7.	Організація розвиваючого навчального середовища	2
8.	Проектна педагогіка	2

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
(заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Особливості реформування сучасної початкової освіти	2
2.	Проектна педагогіка	2

Самостійна робота (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Педагогічний процес-як цілісна система.	6
2.	Основні акценти державної політики щодо розвитку освіти України	14
3.	Професіограма вчителя початкової школи. Компетентність учителя початкової школи	7
4.	Професійна мобільність учителя початкової школи, як педагогічна категорія	6
5.	Навчально-професійні ситуації	7
6.	Оптимізація, інтенсифікація та активізація навчального процесу в початковій школі.	7
7.	Організація розвиваючого навчального середовища.	6
8.	Етапи і форми педагогічного проектування.	7
	Разом	60

Самостійна робота (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Педагогічний процес-як цілісна система.	7
2.	Основні акценти державної політики щодо розвитку освіти України	20
3.	Професіограма вчителя початкової школи. Компетентність учителя початкової школи	8
4.	Професійна мобільність учителя початкової школи, як педагогічна категорія	8
5.	Навчально-професійні ситуації	8
6.	Оптимізація, інтенсифікація та активізація навчального процесу в початковій школі.	10
7.	Організація розвиваючого навчального середовища.	10
5	Етапи і форми педагогічного проектування.	11
	Разом	82

Методи навчання

дискусії, ігрові методи навчання (рольова, ділова гра, мозкова атака), самостійна робота, аналіз державних документів (Законів, концепцій, Стандарту початкової освіти), перегляд і аналіз відео матеріалів, робота із першоджерелами, вивчення і аналіз шкільної документації, проектування навчально-виховного процесу

Методи контролю

Усне, письмове опитування, тестування, самостійні та контрольні роботи, іспит.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	Всього	T4	T5	T6	Всього	100

20	20	40	80	20	20	20	60	
----	----	----	----	----	----	----	----	--

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

Навчальна програма з дисципліни; лекції; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; індивідуальні семестрові завдання для самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни; матеріали поточного та підсумкового контролю (контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять; контрольні роботи для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу); список базової та допоміжної літератури.

Рекомендована література Базова

1. Відеоматеріали до оновлених програм початкової школи». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola-2016-2/>
 2. Волкова Н.П Педагогіка : підручник / Н.П. Волкова – К.: Академія, 2001.
 3. Волкова Н.П. Педагогіка: підручник / Н.П. Волкова - К. : Академія, 2007.
 4. Гадецький М.В. Організація навчального процесу в сучасній школі. – / М.В., Гадецький, Т.М. Хлебнікова. - Харків: Ранок, 2003.
 5. Галузьяк В.М. Педагогіка / В. М. Галузьяк, М. Сметанський, В. І. Шахов – Вінниця : РВВ ВАТ «Віноблдрукарня», 2001.
 6. Державний стандарт початкової загальної освіти - [Електронний ресурс]. - Режим доступу :: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/17911/
 7. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології / І.М. Дичківська – К. : Академвидав, 2004.
 8. Дубасенюк О.А. Практикум з педагогіки / О. А. Дубасенюк – К. : Центр навчальної літератури, 2004
 9. Енциклопедія освіти / головний ред В Г Кремень — К. : Юрінком Інтер, 2008.
 10. Житник Б.О. Методичний poradник: форми і методи навчання / Б. О. Житник – Харків: Вид. Група „Основа”, 2005.
 11. Зайченко І.В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, 2-е вид. - К., «Освіта України», «КНТ», 2008. - 528 с. – С. 70-77. - Тема
- 5. Педагогічний процес**
12. Закон України "Про загальну середню освіту" // Книга вчителя початкової школи: довідкові матеріали для організації роботи вчителя / Упор. Г. Ф. Древаль, А. М. Заїка. – Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – С. 70-97.
 13. Закон України «Про освіту» - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172145.html
 14. Закон України «Про позашкільну освіту» // Освіта. – 1990. – 29 вересня. Або [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>
 15. Закон України «Про вищу освіту». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
 16. Иванов И.П. Энциклопедия коллективных творческих дел. / И. П. Иванов– М.: Педагогика, 1989.
 17. Інструктивно-методичні матеріали щодо контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів // Додаток до листа Міністерства освіти і науки України . - 28 січня. – 2014. - № 1/ 9 – 74 [Електронний ресурс] Режим доступу <http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692>
 18. Книга вчителя початкової школи: довідкові матеріали для організації роботи вчителя / Упор. Г. Ф. Древаль, А. М. Заїка. – Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006.
 19. Кіліченко О.І. Професіограма вчителя, здатного забезпечити наступність дошкільного і початкового навчання в умовах модернізації освіти // Педагогічна освіта: теорія і практика : Збірник наукових праць/ Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України [гол.ред. Лабунець В.М.] . – Вип. 22 (1-2017). – Ч.2. Кам'янець-Подільський, 2017. – С. 182-187
 20. Кіліченко О.І. Формування професійної мобільності майбутніх учителів шляхом розв'язування навчальних ситуацій // Формування професійної мобільності майбутніх учителів шляхом розв'язування навчальних ситуацій // Імідж сучасного педагога, 2017. - № 3. – С.11-15
 21. Ключові тези орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів та методичних рекомендацій до оновлених програм початкової школи (1-4 клас) - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/6119->

22. Книга вчителя початкової школи: довідкові матеріали для організації роботи вчителя / Упор. Г. Ф. Древаль, А. М. Заїка. – Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006.
23. Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти // Інформаційний збірник МОН України. – 1996. - № 13. або [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://osvitacv.com/index.php/2011-01-11-15-03-48/2011-03-07-14-10-11/78-legal-education/363-2011-03-24-07-35-57>
24. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності / Керівник О.В.Сухомлинська // Шлях освіти. – 2000. – № 3.
25. Концепція національного виховання // Рідна школа. – 1995. - № 6. Або [Електронний ресурс] Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/4310/
26. Концепція Нової Української школи (оновлено) ». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/>
27. Концепція Нової Української школи (оновлено) ». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/>
28. Критерії оцінювання». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola-2016-2/>
29. Кузьмінський А.І. Педагогіка: підручник. / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання - Прес, 2003.
30. Кучерявий О. Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти: навч. посібн. / О. Г. Кучерявий. – К.: Видавничий дім «Слово», 2014. – 440 с.
31. Лист МОН України від 17.08.2016 № 1/9-437 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у загальноосвітніх навчальних закладах». – [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/6119->
32. Мазоха Д. С. Педагогіка: підручник. / Д. С. Мазоха, Н. І. Опанасенко – К. : Центр навчальної літератури, 2005.
33. Максимюк С.П. Педагогіка : посібник. / С.П. Максимюк. – К.: Кондор, 2005.
34. Методичні рекомендації про викладання навчальних дисциплін в ЗНЗ - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola-2016-2/pochatkova-shkola.html>
35. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: навчальний посібник. / Н. Є. Мойсеюк – К.. : ВАТ «Академія», 2007.
36. Навчальні програми для початкової школи». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola-2016-2/>
37. Науково-методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів та оформлення сторінок класних журналів у 1-4 класах / укладач Ротфорт Д.В. [Електронний ресурс] Режим доступу : https://docs.google.com/document/d/1x36dfP9wer_zU2EzSShKlXZSPIKS9JMaR9tWWHA4tak/edit
38. Нікітіна І.П. Робочий журнал молодого вчителя. / І. П. Нікітіна, О. В. Галегова, Ю. О.Нікітін — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. — 228 с.
39. Нісімчук А.С. Сучасні педагогічні технології. / А.С. Нісімчук, О.С.Падалка, О.Т. Шпак. – К.: Просвіта, 2000.
40. Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konceptziya.pdf>
41. Нова школа : концептуальні засади реформування середньої освіти - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : [http://mon.gov.ua/Новини%202017/04/03/newschool-presentation-new-30-03-2017-\(2\).pdf](http://mon.gov.ua/Новини%202017/04/03/newschool-presentation-new-30-03-2017-(2).pdf)
42. Нова школа : концептуальні засади реформування середньої освіти - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : [http://mon.gov.ua/Новини%202017/04/03/newschool-presentation-new-30-03-2017-\(2\).pdf](http://mon.gov.ua/Новини%202017/04/03/newschool-presentation-new-30-03-2017-(2).pdf)
43. Онишків З. М. Основи школознавства / З. М. Онишків – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2003

44. Опис ключових змін в оновлених програмах початкової школи. Внесені вчителями, батьками та науковцями під час відкритого обговорення на платформі EdEra, затверджені рішенням Колегії МОН від 4 серпня 2016 р., оприлюднені на сайті МОН 11 серпня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/img/zstored/files/1-09-6pdf.pdf>
45. Опис ключових змін до навчальних програм (1-4 класи) ». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola-2016-2/>
46. Опис ключових змін до орієнтовних вимог до оцінювання та методичних рекомендацій». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola-2016-2/>
47. Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи. Додаток до наказу МОН України від 19.08.2016 №1009. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/img/zstored/files/1-2-08-%D1%96.pdf>
48. Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-3b2118269809f/list-d4a04af326>
49. Особливості підготовки майбутньої учителів початкової школи до роботи в гірському середовищі шляхом розв'язування навчально-професійних ситуацій/ О.І.Кіліченко // Гірська школа: сучасні виклики і перспективи розвитку: монографія /За наук.ред.д.п.н Оліяр М.П. – Івано-Франківськ: НАІР, 2017. – 484 с. – С. 101-102.
50. Пальчевський С. С. Педагогіка : навчальний посібник / С. С. Пальчевський – К. : Каравела, 2007.
51. Підласий І.П. Практична педагогіка або три технології. / І.П. Підласий. – К.: Слово, 2006.
52. Початкова школа // Додаток 2 до листа Міністерства освіти і науки України . - 01.07. - 2014 р. - № 1/9 – 343 «Про організацію навчально-виховного процесу у загальноосвітніх навчальних закладів і вивчення базових дисциплін в основній школі». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/ua/messages/34119-struktura-2014fras12015-navchalnogo-roku,-metodichni-rekomendatsiyi-schodo-organizatsiyi-navchalno-vihovnogo-protsesu-ta-vivchennya-bazovih-distiplin-u-shkoli>
53. Презентація «Про новації у початковій школі» ». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola-2016-2/>
54. Про недопущення перевантаження учнів початкових класів надмірним обсягом домашніх завдань . -28.01.2014 № 1/9-72 . - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/39141/
55. Проект державного стандарту початкової загальної освіти (2017) - [Електронний ресурс]. - Режим доступу :<http://www.soipro.edu.ua/index.php/46-uncategorised/412-2013-05-28-10-25-41>
56. Професійна мобільність учителя початкової школи: курс лекцій, опорні схеми / Автор-упорядник: О.І.Кіліченко. – Івано-Франківськ, 2017. – 112 с.
57. Савченко О.Я. Виховний потенціал початкової освіти : посіб. для вчителів та методистів почат. навч. / О. Я. Савченко. – К. : Богданова А. М. , 2009.
58. Селевко Г.К. Энциклопедия образовательных технологий. / Г.К. Селевко. - Т.1, Т.2. – Москва: НИИ школьных технологий, 2006.
59. Сорока Г.І. Сучасні виховні системи та технології. / Г. І. Сорока– Харків: Ранок, 2002.
60. Сучасні проблеми освіти і виховання школярів: зб. наук.-метод. праць / за ред. Н.М. Мирончук. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – 180 с.
61. Теоретичні основи педагогіки / За ред. О.Вишневецького. – Дрогобич: Відродження, 2003.
62. Ягулов В.В. Педагогіка: навчальний підручник. / В. В. Ягулов – К.: Либідь, 2003.
63. Якса Н. В.. Педагогічні теорії, системи й технології. Загальні основи педагогіки, дидактика, теорія виховання: курс лекцій / Н. В. Якса - Житомир, 2005.

Допоміжна література

1. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н.П.Наволокова. – Харків: Основа, 2008.
2. Intel Навчання для майбутнього. – К.: Видавництво «Нора-прінт», 2006.
3. Селевко Г.К. Педагогические технологии на основе дидактического и методического усовершенствования УВП. / Г.К. Селевко– М.: НИИ школьных технологий, 2005.
4. Селевко Г.К. Педагогические технологии на основе интенсификации и эффективного управления УВП./ Г.К. Селевко – М.: НИИ школьных технологий, 2005.
5. Химинець В.В., Кірик М.Ю. Інновації в початковій школі. / В.В. Химинець, М.Ю. Кірик. – Ужгород: ЗППО, 2008.

Інформаційні ресурси

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/651-14>

http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/17911/

http://pidruchniki.ws/15811026/pedagogika/etapi_pedagogichnogo_protsestu

<http://www.chl.kiev.ua/cgi-bin/sp/>

http://www.irbis-nbuv.gov.ua/info_lib.html

<http://lib.pu.if.ua/>

<http://vchytel.info/pedahohichne-proektuvannya-uroku1/>